82 Dist

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE FRANÇOISE

216

Ad Benedictum Albicium

Si mihi quod faciam pluvis vel mille talentis,
Mittere vis, mittas punica mala mihi.
Dulcia sint, aut acria sint, mediique saporis;
Nil refert, modo sint aphrica mala, satest.
Manduntur poma haec Alijs; mihi dulcius ore ~~suguntur~~
Suguntur, quovis nectare, et ambrosiâ.
Hoc ego si puer, ut scis, si lentatus agebam;
Hunc, quid agam planè edentulus, atq; senex!
Sic pueros olim Seviges suxisse feruntur;
Dices: at nobis longe alia est ratio.
Denig ne quaeras, quid sit mihi, quae fuerum
Illis; sed tantum lapsilis aphra dato.

Sic etiam nostros exugat hirudo cruores;
Dices: at nobis longe alia est ratio.

217

Ad Baccium Valorium Iurisconsultum.

BACCI, quo nil est toto mellitius orbe;
Non ea, quæ mittis dulcia dona mihi;
Dulcibus haud donis devincis me tibi; verum
Dulcibus, & vere moribus ingenuis:
Quid tibi ego; quid nam dulci hoc pro munere mittam?
Nempe ut non mittas dulcia dona mihi.
Bacco ego (ati nosti) delector: dulcia BACCVS
Odit; quòd nequeant conciliare sitim.
Mittere vis igitur, quibus alliciar, capiarq;?
Mitte aligua ægroto punica mala misi.
Aeria quæ, vel dulcia sint, mediusve saporis
Hil refert: modo sint punica mala; sat est.
Tecum hæc mi BACCI solito sum more vocatus:
Namq; aliud, mittam quod tibi; nil habeo.
Tu fac ut valeas; & nos invise; quibus nil
Dulcius aspectu est, colloquioq; tuo.

Benedicti Varchij

ARCHIVIO NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Ad COSMVM Medicen Florentinorum, ac Senensium maximum, atq; optimum Ducem.

Non hoc COSME tua est deponere regna, sed annos
Tradere in æternos Alteri habenda tibi
Una, atq; illa quidem tibi met donata, coronis
Innumeris ornat tempus in omne caput.
Viue diu, quem nulla tacebunt soecula; quemque
Os nullum, nullus non celebrabit honos.

Ad FRANCISCVM Medicen Floren: ac Senen: Principem.

Accipe foelici Princeps clarissime dextra
Quæ tribuit Genitor regna paterna tibi.
Vtq; facis, Patrem patrijs uirtutibus æqua;
Vincere quandoquidem Nemo, nec ipse potes.
Exultant, meritoq; exultant Arnus, et Alma,
Foelices nunc Te, quam Genitore prius.

Benedictus
Varchius.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Ad Arnum Amnem

Pater beate fluminum liquentium,
Quotcunq; Hetruriam rigant,
Iugiq; fluxu desecant Tuscos agros,
Pulsantq; Tyrrhenum mare,
Nunc defluenti tardiores agmine,
Nunc acriores impetu:
Vale Arne multi et peruetusti nominis,
Quod nulla mutauit dies
Vnquam, nec ulla Barbarorum incursio,
Nec uis iniqui sideris.
Seu te laboriosus olim filius
Iouis Tonantis, ardua
Cum Fæsularum coniudisset mœnia
Reuersus orbe ab ultimo,
Sic nuncupauit, mutuatus nomen id
Arne ab sua Bœotia.
Seu tu uocatus sic fluisti ab incolis,
Quos ipsamet produxerat
Hetrusca tellus, quosq; in ipsis finibus
Tibi educari uidevas.

Nam quòd colonos esse credant Lydios,
Docti putarunt fabulas.
Sed tu, uel hic, uel ille malis dicier,
Hetruscus, an Baetius,
An Lydus asta clara proles Omphales
Seu fama fert, et Atys
Vale beate fluminum pater, uale.
Hybernus et te Jupiter
Foecundet imbre sic, ut ire iam queas
Vni tibi similissimus,
Hinc inde ripas inter astas dum fluis
Opis onustus aruis,
Hucusq; mones conuehentibus suas,
Quæ post in urbe uenerant.
Vale Anne nunc. salueve nos te iussero,
Pater beate fluminum,
Cum siticulosum conticentibus scholis
Reuerton hue celeruimus.
Nam me calores inter ardentissimos,
Quibus perusta flauuit

Telluris omnis ora, et unda fontium
Ab solis astis ignibus,
Refrigerasti temperatis fluxibus,
Salubribusq; balneis:
Chorisq; saltum miscuisti tesseribus
Natantium Nereidum:
Nec non sacertis implicatum candidis,
Pulchrae sacertis Acidos
Ad amnis imas devolutum glareas
Subtus profundos uortices
Rursus supremas ejtulisti in aeras
Vnas supremi sospitem,
Et conjugem musta, quod diuersoria
Per uim meis amplexibus
Acis perennem secuti huius gloriam:
Acis puellam candidam:
Quae me natantem proteuta saxeis
Locabat in sedilibus:
Superq; pressis eminens papillulis
Sinuq; formosissimo

Aguas in ora sustitabat uitreas,
Imbremq; circum pluuium:
Ac mox tepente recreabat pectore
Artum labore sublenans:
Tenellulamq; porrigens mento manum,
Iam sustinebat languidum:
Ripaq; videns applicabat ultima,
Vbi ipse senis subsides.
Dum sub scatebris detinebat auidus,
Qua mole ab asta et aggere
Labuntur aste cum sonante murmure
In uesiculosum gurgitem.
At tu beate fluminum pater uale:
Rursusq; cum reuenerit
Aestas, calentem uiae ferentem feruidam
(Sic blanda nunquam deserat
Tuos recessus Acis, et Nereides
Acis recentes, simplices
Ludant frequenter inter undas) me bono
Refrigerato flumine.

Ad Arnum Amnem

Pater beate fluminum liquentium,
Quotcunq; Hetruriam rigant,
Iugiq; fluxu disecant Tuscos agros,
Pulsantq; Tyrrenum mare,
Nunc defluenti tardiores agmine,
Nunc acriores impetu:
Vale Arne multi; et pervetusti nominis,
Quod nulla mutavit dies
Vnquam, nec ulla Barbarorum incursio,
Nec vis iniqui sideris.
Seu te laboriosus olim filius
Jovis Tonantis, ardua
Cum Faesularum condidisset moenia
Reversus orbe ab ultimo,
Sic nuncupavit, mutuatus nomen id
Arne ab sua Boeotiâ.
Seu tu vocatus sic fuisti ab incolis,
Quos ipsamet produxerat,

Hetrusca tellus, quoisq́ in ipsis finibus
Tibi educari uideras.
Nam quód colonos esse credant Lydios,
Docti putarunt fabulas.
Sed tu, uel Sic, uel ille malis dicier,
Hetruscus, an Bœotius,
An Lydus altâ clara proles Ompsales
Ceu fama fert, et Asyos
Vale beate fluminum pater, uale.
Hyberna, et te Iupiter
Fœcundet imbre sic, ut ire iam queas
Vni tibi similimus,
Hinc inde ripas inter alta dum fluis
Aptis onustus alueis,
Hucusq́ merces conuehentibus suas,
Quâ post in Vrbe uenerant.
Vale Arne nunc, saluere mox te iussero,
Pater beatè fluminum,

Cum Litterarum conticentibus scholis
Reuertar huc celerrimus.
Nam me calores inter ardentis Iouis,
Quibus perusta exaruit
Telluris omnis ora, et unda fontium
Ab solis altis ignibus,
Refrigeraui temperatis fluxibus,
Salubribusq; balneis:
Corisq; Latum miscuisti dulcibus
Natantium Nereidum:
Nec non lacertis implicatum candidis,
Pulcra lacertis Acidos:
Ad amnis imas deuolutum sæpe areas
Subter profundos uortices
Rursus supremas extulisti in aeris
Oras supremi uospitem,
Et conquerentem multa, quod diuelleres
Per uim meis amplexibus

A cin perennem seculi Suius gloriam:
A cin puellam candidam.
Quæ me natantem prosecuta saxeis
Iocabat in sedilibus:
Superq́ pressis eminens papillulis
Sinuq́ formosissimo
Aquas in ora suscitabat uitreas,
Imbremq́ circúm plurimum:
Ac nox tepentè recreabat pectore
Fessum laborem sublenans:
Tenellulanq́ porrigens mento manum,
Iam sustinebat languidum:
Ripaq́ ridens applicabat ultimæ,
Vbi ipse lenis subrides.
Tum sub scatêbris detinebat arduis,
Quæ mole ab alta, et aggere
Labuntur altè cum sonante murmure
In refluentem gurgitem.

At tu beate fluminum pater nate,
Rursusq; cum reuenerit
Æstas, calorem niue ferentem feruidum
Sic blanda nunquam deserat
Tuos recessus Acis, et Nereides
Acin secutæ, limpidas
Iudant frequenter inter undas, ne bonos
Refrigerato flumine.

Vol: 0 Vavoh

Antonio Beniuenio

ANTONI male sit mihi, ac moleste,
Si non uel fesulana rura, si non
Vel ipsos topiarios recessus,
Queis nil alsius est, amoeniusq́,
Sordent iam mihi tam diu carenti
Te, quem plus cupio uidere, et arcte
Complecti, atq; etiam dare osculanti
Mille basia, quàm beata, et ampla
Persarum mihi comparare regna.

Bened: Varchius.

A m Giulio

Petreus Corsus Vicarius ad Benedictum Varchium

A Albi o i suaui Benedicte versibus ipse
Bis septem vidi, quæ Benedicte petas.
A sq; stilo tibi quid respondeat ille soluto
Vidi nam quod vis, se dare posse negat.
N e tu igitur, iubet Albius quod noster amicus:
Accessum expectes tempora sarda nimis;
M- itto tibi, quæ rauca mihi sunt omnia mala;
Quæ veteres exugas more: modoq; tuo.
N on veluti pueros strigis; sed hirudo cruorem.
Nam tibi, quod dicis, sorde' alia est ratio.
S ed quid te Varchi delectat sugere tantum?
Quin Sarde; seruas quæ optima vina; bibe.
S i mihi vina fovent, quæ sunt tibi Lesbia, succus
Omnis sorderet; cunctaq; poma mihi.
Al e potare iuuat; te sugere, quippe voluptas
Hinc tritum est illud, quod sua gliscq; trahit.

octo mala

·Ad equites Melitenses insulam,
·melitam contra Turcas fortis-
·sime defendentes.

Magnanimi Heroes, inuicti robora Martis,
Quorum foelices dextera
Pugnando assidue, & coedem coedi accumulando,
Non magna militum manu
Turcarum innumeram melitæo in littore classem
Dies, noctesq; substinent;
Saluete; & rebus tuti christo auspice uestris,
Iam, iam uicturi, fidite.
Ausonia Princeps cosmo Patre dignus, Auo q;
Queis aut maius, aut melius
Sol, qui cuncta uidet: nil aspicit: Is bonus ergo
suas florentes copias,
Supperias mittit uestris succurrere rebus,
Suetas semper uincere,

Ad Equites Melitenses insulam
Melitam contra Turcas fortis

Ad Benedictũ Varchiũ virũ Facundissimum

Sum tua docta nimis me laudat Musa, latenter,
Me talem ut prestem, me tua Musa monet.
Quod faciam in primis exempla domestica sectans,
Si Deus, id quod aues, fauerit ipse mihi.
Vera tibi, quę falsa mihi das ultima reddo,
Tu Tu Iudicio es, consilioq; senex
Aut potius, quod tanta tibi est prudentia, tanta
Et probitas, Diuis te uoco pene parem.

Desiderius Baldassinus Pallantis oricellarij
eius discipuli nomine.

121

Si cui ee doctissimi, et ingeniosissimi hominis
titulus compehit, qs te solū illo (ni commum
careat sensu) dignū ee negabit? salue
igitur, mi Benedicte cū litteratura, tū ingenio
Ceteros longe prestans: Dat Galatæus
salutē ingentē placidioue gemmis et auro,
nullo tempore Caesura marisq arenas eguātes.
Hylarioni sumite (queso) fronte, hāc tumultuariā Musarum
foetura, ita me Dij Ament, et ocypete uelociorē ingenioq; pre
gustantissimā. ut nri mihij amoris pignus exhiberē.

ΑΥΤΟΘΕΟΣ ΔΕ ΚΑΙ ΕΧΗΣ
ΤΩΛΛΑΔΟΣ ΦΙΛΟΣ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΣ.

aeyos ante oculos insignis littera uarchi.
Protinus et uerbis roge ualere meis.
Dicito uah quanti Ietor nouisse poeta.
Vah quanti sedeat Nayadis ore Mons.
Semina Palladios coluit iā doctior hortos,
Argutasq sedens uincus inter aues.
Hūc (credo) doctos uir tubā [illegible] liquores,
Pallados alhilogiē [illegible] tulit.
Hamq deus mūdi est [illegible] sua secū,
Dī, et uere pompa, triūphus, honos.
Sic illū seruate Dij seruate perennē,
Frugibus et cōsmi gaudent ipse sui.
Et tuus est Theseus sunt et sua cal^m Theseo,

233

Et tibj res cure, quis neget ee hus.
Fonthibus a' Hibl ad oades tua fama triūphet,
Homen ad Arthipodas transeat usq; huc.
Vt tibj studiū moneo tibj plectra Chelysq;
Persepho, et q̄ cōiuge ꝑa lucerna sapit.
Malo mori certe et stygijs feruchib; uri
Quàm Parchi Laudes preteriisse mej.
Bathus ut in saxū potius ued mutor in anguem
Echo: q; sileam, sim prius ipe cognux
Atq; hominū rursus plasmabit t orbe Promethevs
Auferet, atq; iter Deucalionis ope
Quam te nō laudem et tacet mea musa penne
Quàm te nō humili semp amor colam.
Hil mihi succurrit mi te indulgere salus
Hortari: Atq; uelis tu memor ee mei.

Rashin. scripsi compositiq; ut Galathi mos e2,
ut uix [illegible] oculi sequuett, testes sunt
Cantores. precibus oōstringo, ut opus il-
lud ac si Alcinous herbam adulterim
t orbe; & qd maius e2, si me amas, Calo
graphū torrentium allogui ne paueris, e-
opellā Commendo sungere ueri amici nō
here id equidem fidelo.

Tutto di Cuore
Il Dottor galatico.

Benedicto Varchio viro eruditissimo
Alexander Pucci
S. P. D.

Postequã, vir eruditissime, tuo poemate meum nomen tibi illustrare, immortalitatiq; consecrare placuit, ut mea, exiguę, valerent vires, ex parte aliqua, huic parari gloriæ non dubitavi, & quamvis animus tuendi obtrectationes alienas, horreat, & fugiat, aliquã tamen, et plenè tacere, ne calumniæ quidem, cuiusvis manus ut terreri soleant, puto non ex aliqua præstantissimo cerebro profectum sit, tamen cum semper a parvulo tuam in adolescentes discendi cupidos, quos numero me adscribi non inficiabor, benevolentiam perspexerim, ut non secus in studiis eos juvandis, ac tuendis, quam in suis alumnis ve gubernando natus esse videare. Ausus sum puerilis versus nec tali quidem viro dignos mittere, in qb si in aliquid me lapsum quod futurum scio cognoveris pro tua singulari prudentia, nostræ tribues, et me tanquã filium admoneris. Vale. Datu Parisijs IIII Kal. Febru. M D LVI

Ad eundem carmen.

Si gravium si fuisse fossem suspicare loquendo,
Si sem vel magnus si gravitate Maro,
Carminibus promptis si Naso secundus haberer,
Dicerer aut alter Tullius eloquio,
Vix etiam mihi me respondere putarem
Posse satis, ne sum tam temerarius, ut rudem

ASSEMBLÉE CENTRALE 1958

Cum uir, qui dulces bibit ex Helicone liquores,
Et cuius cepit docta Minerua fides,
Percultus, uoluit, mihi non modo mittere uersus
(Condere, queis similes Diuus Apollo solet)
Laudibus, hunc etiam simul ut ornare benigno,
Cuem non finitent, hæc tua scripta, noui:
Nam dum pena manu tractabit Phœbus equor,
Cui uati hanc reseruarunt numina famam,
Et dum nox erit obscuris, obscura tenebris
Omnis, Hetrusca leget, gens tua, scripta, sophe.
Et uolut ad se quondam terræ animalia cuncta
Thr
Traxit dulci, Thracius, ipse sono
Sic modo tu cælo descendere carmine coges
Et facies terram, nunc Diuitiare deos.

Ad eundem ἐπίγραμμα

Quod placuit tibi docti me reminiscere camœnæ,
Ante omnes quay gloriã clara meget
Basia quot potuisset amans effare Catullus
Nunc ago tot grates, docte Poeta, tibi
Et dum fata mihi finitent, ducere uitam
Debebo Flosq; decusq; tuã
o Flore

Tot tibi ago grates, tot tibi semper agam

Cosme Deus et gloria Genas
Magnanimi o Cosmi delitiæ itq; genus
Cui dum Dianæ et casti Palladis artes
Fruicis exercens vbere, merite Senes:
Immensa stare Sibiriam ducitur Vxor
Qua nulla est usq; pulchrior aut melior
Et similem Vobis numerosam dacite prolem
Qua Latium et magni Cybridis arua regat.

Francisci Cre.

194

Ad Benedictum

Cur me, cur rogo

Quid me Varchie tandiu mi[hi]
Desenescere ~~cardissime~~, nec subeũt
Tarda sollicitum mora te[di]

Tuas dum cupio in dies u[na]

Plenas literulas facetiarum,
~~quercus~~ ~~solent~~
Ingeniosa ac lepidum tuum ipse amorem
Cum te non grauiter
Ah cur non graue te fouisse morbo

Decretum male membra quae se haerent

Audiui ut modo de meis amicis

Curasti admonitum tuum sedulem,

Vt tuos ego tunc miser dolores

Dolere, et cruciare me usq; possem,

Tumentes lacrymis rigande ocellos?

Sed tu talia forte quid timebas
hinc
Nuntium hunc dare triste noluisti,

Ne mox cum gemitu feram perfusa

Et multo magis ipse tu doleres,

[illegible] ſtieres atrociorem:

[illegible] utcunq; ſiet mihil labore,

[illegible] ſi quid ſcite bengne VARCTH

[illegible] aſt Varchie te vogo precorq;

Si demum integer, ut mihi relatum eſt.

Vives nunc retines bonas priores,

Mitis quid mihi tute literarum,

Tute inquam, manibus tuiſq; ſcriptum.

Quod ſit indicium tuæ ſalutis,

Mi mintem ac repleat ſuauitas.

Albertus Bolognetus.

(Dulcis deseruisse quòd uidetur
Iouiam Camena nupem,
Labentem placidè et redisse ad Arnum
Tuis auspicijs beate Varchi;
Grates ipsi agimus bono poetæ
Ingenter tibi. Dum tuis capillis
Nectunt Pierides nouam coronam,
Quæ hodierna uiolet manu recenter.
Ripas quâ uiridet cohercet amnis,
Fouens nunc gremio nouem sonet.

339

Varesi docte nouem præculeis amice sororum,
Anne supercilium
Contrasis? Anne oculi stomacsum scintillula prodit?
Indice nare nouum
Scribentis nomen fastidis forsitan Hori:
Vsus enim (fateor)
Vllus amicitiæ tecum mihi non fuit vnquam.
Cur igitur temere
obstrepo nequicquam cygnis anserculus albis?
Culpa tamen procul est
Ausis à nostris modo qualescunque legantur
Hi tibi uersiculi:
Quique tui, ut cupiunt, animi candore fauente,
Et celeres facile
Vitabunt flammas, et caca morte carebunt.
Jam ratio sequitur,
Exponam breuiter, si nil te detinet audi.
Tempore quo redeunt
Mollia perlatis ubertim gramina campis,
Vellera cum pecudis
Aurata repetit nitidi præsentia Phoebi,
Finibus Apuliæ,
Inquibus ille locis pressit uestigia Flaccus,
Dum uagus ipse meam
Lacteolam pergo Laedam celebrare canendo,
Pallidulum uideo,
Quod leuis aura mouet, rodit uitiosa uetustas:
Pallidi potius
Rustillum ueteris debebam dicere, pendet

BIBLIOTECA NAZIONALE

libus epaphÿs.
Et ijsdem vates uenusinus saepe corollas
Gessit odoriferas,
Hic sape ille suam Salagem cantare solebat.
Indicat ettitulus
Hanc Cypria quondam uestem te quinte dicasse.
Quid facerem! Napio.
Indue, uit corpus poterat uelare lacerna
Insimulare uolo
Da ueniam quaeso, ueniam da maxime quinti.
Sic iter ingredior;
Quo quo? men' rogitas Aquilę desidero pennas,
Quid remorare meos
Cursus! Hoc dabitur Parnassi tuto colore
Colle frui gemino.
Nauem conscendo, uenti spirare secundi,
Incolumis uenio,
Excipiunt Musae claris applausibus almae.
Osculapalliolo
Certatim figunt, manibus contingere certant,
Legminis officio
Pierides frusto facites arcana reuelant.
Intima Corycii
Antra patere uidet trustillum uestis Horati.
Cynthius ipse ducem
Detraxet. montis dulces glomerantur alumnae,
Castaliae latices
Hauri puros, auide dum cuncta reuiso.
Hem parios lapides,
Spirantes statuas, artis miracula summae:
Hic Benedicte tuum
Aetispedes sedeat signorum tempora lam sunt.

sion- os multus saluere iubebam,
Arte coactus, eos
Antea quos nunquam uidi uidisse fatebar,
Omnia plena tuis
Carminibus doctis, resonabant carmina Varchi.
Persono ter decies
Felix felix quin felicissime Varchi:
Quippe tuis meritis
Talibus in terris meruisti nomen habere.
Denique Calliope
Me tibi mandauit multam portare salutem.
Mittere cunctor eam!
Quis tua Calliope sanus mandata recuset!
Ite note propere;
Inter enim vallo negnco nunc uoce referre.
Dulce decus Patriæ
O salue Varchi, latiæ facundia linguæ,
Immemor esse mei
Noli, oratorum columen, columenq; poesis
Secula terna uale. &c.

Expers consilij, quæ pede lubrico
Incedis, Zephyris mobilior Dea
Et fluctu Ionij incertior æquoris;
Te, cum læta sinum pandis et vberes
Fundis diuitias, ac miseris ades
Improuisa, boni progeniem Iouis
Dicunt: Tu ratio, tu sapientia
Seruatrix eadem credēris vrbium,
Virtutisq; sedens in solio nites;
Sed mox torua domos regum ubi concutis,
Et congesta diu munera turribus
Deiectis, subito turbine dissipas,
Vanæ te comitem stultitiæ ferunt
Deliram; Immeritum tu titulo bonis
Dempto, nobilitas; frena superbiæ
Atris tu manibus detrahis, ebriæ
Successu, et ruere hanc sic temere ad suum
Rides arbitrium, mox humilem truces
Vultus depositurā: O utinam meæ
Oblita ostiolum prætereas domus,
Seu tu sanguineis oppida territans
Bellis, ingrederis per Latium fera;
Seu pacemq; geres et populos beans
Pennis inuolitas uersicoloribus:
Nam sic instabilem uisere te meos
Vel lætam atq; hilarem pertimescam lares.

De Cynthia.

Forte Jouis Luco Dryadu comitante caterua
Pulchra uagabatur Cynthia dulce canens.
Flos uarios inter flores uiolasq; Ligustri
Spirabat mollis candidiorq; niue.
Hunc carpsit pastor: qui forte adstabat: et inquit:
Hoc quoq; digneris nectere virgo comas.
Pollice virgineo contacto purpura florem
Infecit: fugit qui fuit ante color.
In promptu causa est: nam flore protinus illum
Diuino tinxit sparsus ab ore rubor.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Ad Benedictū Varchium virū disertiss.um

Nostror docta satis Laver Camena
Accersit tua, gravitas agendo
Sacerdotiolum patrono in agro est
Concessum Tibi nam Fauent Cosmo
Extra syddera Fama cuius extat.
Ipse at pro meritis tuis, Laboris
Si quicq̃ capio, libenter actum est.
Diserhissimus omnium Virorū es
Ac vivitur tua nota in orbe tot est
Dij Faxint ualeam quod est reposcum
Mente, ut stas Animi bonis refertus
Fortunę nage dotibus micaret.

Christophorus

Segnis iter sublime, et ea super æthera pennis
Instadeat, etatem maxime care, sequi!
Dum fia magnanimos felici carmine reges,
Cœlo alumna redit, gratantibus, vocat.
Quis nitidi cursum freenabo fluminis alueo
Et quietis inopem vitæ arcebo tui?
Quis decora et laudes heroum fortia sonores
Illentis et arguto seria mixta ioco.
Dum diram in tolucrem contento spicula cornu
Dirigis, et certis ictibus ora petis.
Atq; nouo fulgore micans pallentibus umbris
Progratam cursus roscæ Hesperidos adijs.
Haud secus auratis prædam Pythona sagittis
Latiferum lato fudisset Apollo dedit.
Salue progenies patris certissima Phœbi:
Care mihi, sis oculis carior atq; anima!

246

Sive agos effusos per prata potentia currus

[illegible] frenis seu quatis arma pede;

Semo sancta tua insistet vestigia victrix,

Subsistet sonipes arrigat secundus equus,

Licet unus eris non talia mirabilis ante,

Annales aterno digna sonore cani.

Pluvinus Letrusco seu Gallus aureus ampe

Sive magnata senes laudis [illegible] laurea voca

Ad Benedictum Varchium

VARCHI, cui fauet, ociumq; Princeps
COSMVS Hetruriæ facit perenne.
Vt res tradere publicas, suosq;
Annales calamo elegantiori
Posteris queat, interim ac beate
Rus colat, procul Vrbe, et Aula, ceipsis
Quos æque atq; oculos amat, sinuq;
Obseruans gerit, intimis amicis.
Vinctba, quem nimis occupat forensis
Vrbani quoq; muneris, domusq;
Confcit ratio, grauisq; cura,
Vt tui memor est, eritq; in æuum;
Optat sic tibi plurimam salutem.
Cuentumq; subens bonum precatur.

J. L.

147

Vinthe Volaterrane Car
minaad

Alle Città
Cittadin

che

lari

Ad Benedictu[illegible]

Nostrum Mantua desinat Maronem,
Veronensis ager suum Catullum,
Cesset Bilbilis alta Martialem,
Nasonem quoq; iactitare Sulmo,
Cedant sæcla nouis priora sæclis,
Jam uincunt ueteres noui poetæ,
Jn primis duce Varesio poeta,
Quem Florentia mater, ac alumna
Vatum florida floridu' creauit,
Vnus quattuor hic refert poetas,
Quos tot laudibus extulit uetustas,
Vnus Varesius est, (quis hoc negabit?)
Argutus, grauis, luber, et facetus
Vnus Varesius est, (quis hoc negabit?)
Catullus, Maro, Naso, Martialis.

Mordus

Gaudeo quantum mihi docte Varesi
Grande Musarum decus et sacerdos,
quòd tuo tandem meruì vocari
Dignus amore:
Tantum magis et, meorum
Debeo rerum domino, et Patrono:
Tradidit qui me tibi, reddit eq,
Sese quid essem:
Ille erit festus mihi semper: ille
Semper et signo niveo notandus,
Quo die vidi tua nexa nostro
Brachia collo:
Mollius cingunt sedere columnas:
Parcius nectit vaga vitis vlmos:
Hìa quàm nodo religat tenaci
Pectora virtus.
Iam tua quondam mihi nota magnę
fama virtutis fuit: adfelicis-
Multa tu presens mihi visus ipso
Nomine maior:
Omnis assurgit tibi: te loquentem
Doctus et Plebi chorus admiratus: obstupescit:
sive tu certo pede, seu soluto
scribere mauis.
Vive felicem, nocturnę vitam
liberam curis: age die fugacis
Mirtali dulcem ingenium, [illegible] proterua
Phillidis ignes:
Interlege doctis meritos sonores
Ille ne tu facias: et illi
Pluriman nostro rogo die salutem
Nomine Varesi.

CARINI
Optimi clarum magnum ingenium, auct. amator

Franc. Ronconius

V.S. mi perdonera se la mia musa non arriua al suo merito et essendo stato questo suo parto o per meglio dire aborto produtto a cauallo a cauallo con candidezza d'animo sto lo leggera e correggera facendomi gratia far di lloi suoi dotti frutti; di Iolano li xvij di feb. 1515.

152

All'Molto mag.co S.r mio oss.mo m. Benedetto Varchi ri.

Bologna,

La corte de l'Ill.mo Mons.r Vicelegato

Ad Benedictum Varchium.

Tempore tam longo perspecta est, optime Varchi,
Nostra mihi usqueadeò dulcis amicitia,
Vt voces unquam nullę me adducere possint,
oblitum ut credam te, et querar esse mei:
Hę dum (quod penitus rationi, æquoq; repugnat)
Causa leuis rumpat uincula tam grauia,
Astum uita igitur, COSMVS quo languit altus,
Cuem precibus sanat uictus Apollo tuis,
Soli qui uiuit sibi, uitam temnat iniquus:
Commune, at columen Tu Benedicte uale.

Marius Columna.

esi Latinj d'
ltri al vare Sr

Ad Benedictum Varchium.

Noui equidem lato quàm mors dominetur in orbe:
Juris & heu quantum uendicet illa sibi,
Per terras semper quæ omnes impune uagatur
Atq; hominum passim corpora sternit humi;
Sed mea quid refert? nomen quandò inclite VARCHI
Ipse potes letho surripuisse meum.
Non igitur dubites, quin te peramemq; colamq;
Qui mihi mors quantum detrahet, ipse dabis.
Qui me, qui patrem miro sectaris amore.
Totq; animi præbes pignora certa tui.

Albertus Bolognetus.

[illegible] Quòd eo tantùm me[illegible]
Diuinus amore:
L Ennio tantum magni et mervi
Deseo nivi Domino, et patrono:
Tradidit qui me tibi, restituq
Sepe quo essem:
Ille erit festus mihi semper: ille
Semper et signo niveo notandus,
Quo die mihi tua rexa nostro
Brachia collo:
M ollius cinxit hederæ columnas:
Parcius nectit unga mihi vimos:
Nostra quam roto rèligat tenaci
Tedora virtus:
Tam tu quondam mihi nota magnæ
Fama virtutis fuit: addidit
Multa tu præsens mihi nimus ipso
Nomine maior.
O mnis assurgit tibi: te cognetem
Doctus et Phœbi chorus obstupescit:
Sive tu certo pede, seu soluto
Scribere mauis:
V ive felicem, nocuisq; uitam
Liberam curis: age dic CARITHI
Optime clarum ingenium, atque amatæ
Phillidis ignes:
Inter hæc doctæ meritos honores
LENTULE ne tu taceas: et illi
Plurima nostro rogo dic salutem
Nomine VARCHI.

Franciscus Ronomus.

Ad Benedictum Varchium.

Dum Magno gratus COSMO, charissimus orbi
Viuo, et supremo, dedico cuncta Deo.
Non inuisa mihi, torrentia per uada, cymba
Ducitur, ut uita hac sepatrer à misera,
Nec foret quidquam, quod finem arcêre beatum
Hunc posset, paucì quem meruere hominès.
Inuentus iam est, qui cantet mea funera Vatel
Varchius eximius, Varchius alter ego.

Alexander Pucciu.

Ad Alexandrum Puccium.

R.

Cum mihi ALEXANDER clarissime, et optime cultum
Misti cum culto carmine epistolium;
Scilicet ut nostros consolarêre dolores,
Et tristem, quę me torquet amaritiem;
Ob duleis nuper sublati funus Amici,
Qui mihi erat longe carior hisce oculis,
Nil pietate tua foteras, neq; moribus istis
Dignius, aut nobis gratius efficere.
Et quoniam tu me revocasti à limine mortis;
Ipse tibi hoc corpus debeo, et hanc animam.

Benedictus Varebius.

...TIVM ARCHIVM SH OBNIA
...a Alamiry o.bipt. Concin.

Quòd nos ad lachrymas, boni sodalis
Inuitus obiit admodùm dolendo
Cur ab non mihi tam uenuste ei agit
Dedonat Superi explicare ut alti
Corda hoeret nouum hunc meum dolorem
Nam q et tu potius, mei misertus
Solatus querulum modò fuisses,
Et nossent alij, bonis quibusq
Perfectum numeris uirum beatum.
Nunc, in hoc ego maximo dolore
Tantùm reperio hanc mihi quietem
Quòd uixit bene noster hic sodalis.

Ad Ampliss. Patrem D. Vincentium Borghinú Priorē Hosp.lis Inn.tú

Spreta grauj casu improuisæ carmina Mortis
Varchij, et inducta nunc repetita manu,
Exiguum tibi, Vincenti, sint munus Alumnj;
Gratus Amicus eum quj ingenijq; refers.

Ad Benedictum Varchium de Nuptijs Ill.mi et Exc.mi D. Franciscj Medices, et Cosmj Patris Ducis. ii. Florentiæ, et Sænarum gloria. Ode. etc.

Jam ualeat, Varchi, dudum celebrata per orbem
Immensa Croesj et Atlaj
Gaza, et aguas Hypanis dulces quj miscet amaras,
Arenas atq; Pactolus
Fluuas auriferens, diues quj duplicat Hermum.
Esto contenta laudjbus
Diuitijs Asia insignis, bellocq; superba
Quibus se extollunt Paginæ.
Quàm celebris studijs, primis partisq; Triumphis?
Quiescat fines Aphrica
Latè distenta, et nitido clarens Elephanto.
Procul Britannj, et Jndiæ.
Nec mouet ulteriùs doctas depromere Frontes
Dies quot atra sustulit
Magnanimos virtute Viros, et Marte potentes
Sub sole, orbisq; cardine.
Nec fuit Europæ quanta olim gloria magnæ
Joelix cum Roma dextera
Armipotens latè totum sibj subdidit orbem
Triumphis clara, et nobilis.
Gaudeat ingenijs, fastisq; elata Vetustas
Joelix, et æternum suis.

c Sed magis Hetruriæ præsentia tempora: uiuant,
Et astris famam terminent.
MEDICEÆ Gentis sunt hæc præconia laudis,
Magnique Cosmi gloria.
Pacatum Imperium: Virtus, Jus, fasq; piumq;,
Quibus foelix FLORENTIA
Ausoniæ Regem effert magnj numinis instar
Cum toto Tusciæ Solo.
Jnclita quæ Soboles? Princeps FRANCISCVS ab illo
Auos, Patremq; dum refert
Magnanimis animis, omnj Virtute decôrus
Ephoebus in Regnum senex
Est uiuente Patre ascitus, Solioq; tenere.
O magna Cosmi gloria.
Faustum Connubium, Tedas, Stabilesq; Hymenæos
JOANNA magno Cesare
Creta facit, gratanter quam Florentia summo
Plausu, Triumphisq; excipit.
Jngens spes Prolis datur: Et foecunda Propago
Augusti, et Cosmj semina
Vt fiant uotis emissis Tuscia sacris
Deum precatur auspicem.
Altilogua Vates decet hæc celebrare Thalia

Plectro, ac suauj Oestudjne.
Hæc Studijs dictos, scribunt quj Annalia rerum
Styli structura nobiß.
Pallados ast cumulatas quàm tu Varchius Artes
Omneis calles pra cæteris?
Siue ergo eloquio Tuscæ, Latiæue Camænæ
Vnus canas hæc doctius,
Siue etiam Hysteriæ tradas monjmenta futuris
Floræ excelsæ Nepotibus:
Nuncia fama uolans latè diffundet in orbem
Simul quàm sancto fœdere
AVSTRIA, et AVSONIA immixta nunc nutrit in Aula
Spes Regum, et Heroum, quibus
Aurea perpetuò nutrjantur secula Floræ
Cosmi ad perbemnem glorjam.
Auctis Diuitijs, cedet Lydia, atqꝫ Superbæ
Opes, et gaza Pergamj:
Diues et Hermus; Nam auriferens erit Arnus Arenæ,
Et gleba, et Fontes Tusciæ
Aurea perpetuò ut nutrjantur secula Floræ
Cosmj ad perbemnem glorjam.
Militiæ Virtus. Cæsar, magnusqꝫ Macedo, et
Pluris Roma haud quondam fuit.
Aurea perpetuo ut nutrjantur secula Floræ

COSMI ad perhemnem gloriam.
Pax. Jano clauso, lex, uisti æquiq; pudorq;,
Excultæ Artes, Dei timor.
Aurea perpetuo ut nutriantur secula Floræ
COSMI ad perhemnem gloriam. F.

Augustinus Monachus Camaldulensis.

Varchi ꝓceridū deus voluptas.
Qui es cariſſimus omnibus diſertis.
Scitus et latia atticaq; lingua.
ꝑAVLVS: ut dicit: volens libensq;
ꝑaratum ſibi ꝑharmacū uorauit.
Et poſt ſic placide iacens quieuit
Curis omnibus ut ſolet ſolutus.
Hinc ſpes eſt mihi quòd iam ut optat: omnem
Langorem expulerit: brcui et habebit
Omnes ut cupimus habere amici.
Te uero colit: utq; iure debet
ꝓlurimi facit: et diſerta uerba
Miratur tua: et Atticos lepores.
ꝓrimū et: quòd placeat: uocat te amicū.
Ad me carmina amice quòd dedisti
Quas agam tibi gratias merenti
Quero nec tamen inuenire possū.
Hoc tamū loquar: accipe et libenter
Tuū me fore semper atq; ubiq;

Horatius prosper.

Ad Benedictū Varchiū
In eius opera

Me cantare iubes Varchi Caraṁq, Casaṁq
Vates; quos alijs tibi cumulis caueor eruus,
Ni magis est Carus Lucretius, inclar et orbis
Alter habere Domi potuit, qui nomine fama
Et Maria, et Derras, et Coeli compleat orbes.
Non imusta canens, quis enim non carmina dicat,
Jam quibꝫ hetrusco stat carmina condita uersu?
Laudes aggrediar, unlgādáq nomina Natum,
Quàm longè patent Laurenti, et fama Latini
Nominis ad Dhuken, atq ultra sydera noti;
Si me tollere humo ualeam, et tot carmina possit.
Ast anū memoret te Varchi; nang Phaselus
Ocyor ille tuus Tyrrhenū illapsus in aequor
Ad quas enauit, Getulis turribus exit,
Icarium emensus quoq praetersabitur Etesien
Ora exertantē, et quà Bosphorus egnat ardens;
Aequora dum Euxini percurrit inhospita Ponti,
Dum uisit Tanaim, dumq errat ad ostia Nili,
Discitur immani Colcho, Dacóq feroci.
Sed petit Eridanus, Rhodanus te, Tybris, Iberus,
Siue Phaselle nates, seu Des ad Flumina Ardam

Laurentius Vidrosciꝰ

164

Ad Benedictum Varch
Hori Antonij coronati

Varchi docte nouem praedulcis amice sororum,
annesupercilium
contrahis? an ne oculi stomachum scintillula prodit?
indice nare nouum
scribentis nomen fastidis forsitan Hori:
usus enim (fateor)
illus amicitiae tecum mihi non fuit unquam.
cur igitur temere
obstrepo nequicquam cygnis anserculus albis?
culpa tamē procul est
ausis a nostris modo qualescunque legantur
tri tibi uersiculi:
quique tui, ut cupiūt, animi candore fauente,
et celeres facile
uitabunt flammas, et caeca morte carebunt.
iam ratio sequitur,
exponam breuiter, si nil te detinet audi.
tempore quo redeūt
mollia perlatis ubertim gramina campis,
uellera cūm pecudis
auratae repetit mitidi praesentia phoebi,
finibus Appuliae
in quibus illelocis pressit uestigia Flaccus,
dum uagus ipse meam
lacteolam pergo laedam celebrare canendo,
palliolum uideo,
quod leuis auramouet, uoditui tiosa uetustas:
pallioli potius
frustillum ueteris debebam dicere, pendet
frondibus e staphijs,
ex ijsdem uates uenusinus saepe corollas
gestit odoriferas,
hic saepe illenuam lalagē cantare solebat.
indicat et titulus
hanc cypriae quondam uestem te quite dicasse.
quid faceremrapio,
induo, uix corpus poterat uelare lacerna.

...niam quae ...da maxime quĩte.
...citer ingredior.
...lio quo? men' regina aquilae desydero pẽnas,
quid remorare meos
cursus? hoc dabitur pernatti tuto colore
colle frui gemino.
nauem conscendo, uenti spirare secundi,
incolumis uenio,
excipiunt musae claris applausibus almae,
oscula palliolo
certatim figunt, manibus contingere certãt.
tegminis officio
pierides frusto faciles arcana reuelant.
intima corycij
antra patere uidet frustillum uestis honati.
cynthius ipse ducem
se praebet, mentis dulces glomerantur alumnae.
castaliae lutices
libauj puros, auide dum cuncta reuiso,
hrem paries lapides,
spirantes statuas, artis miracula summae:
hic benedicte tuum
flexipedes hederae signorum tempora lambũt.
effigies ueneror,
non secus ac uiuos uultus saluere iubebam.
arte coactus, eos
antea quos nunquam uidi uidisse fatebar,
omnia plenathijs
carminibus doctis, resonabant carmina varchi.
(per)one ter deciens
felix o felix quin felicissime varchi:
quippe tuis meritis
talibus interris meruisti nomen habere.'
denique calliope
me tibi mandauit, multum portare salutẽ.

Quis tua Calliope sanus mandata n
ite notae propere;
inter enim uallo nequeo mū uoce referre.
dulce decus patriae
o salue Varrói, latiae facundiae lingua,
immemor esse mei
noli. oratorum columē. columēque poetis
Secula terna uale.

Ad Benedictum Varchium

Si ROMENA tuus, si MAIVS te optime VARCHi
Et colit, et uisit limen uterq; tuum,
Quid mirum? oblectas nimium doctissime utrumq;,
Aurea nã cunctos hæc tua uerba beant.
Cumq; tuis placidis fas nos accumbere mensis,
Foelices certè, terq;, quaterq; sumus.
Si non regali instituas conuiuia luxu,
Sed quæ socratico Platonis tempore nec fuerint,
Inter crateras prebes tu pabula Menti,
Pleniusq; Animum, corpore semper alis.
Non igitur præsit Bacchus, sed sacra Minerua,
Et Phabus dapibus, Mercuriusq; tuis.

Maij Bazantij Varchiensis.

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

Ad MAIVM Basantium Medicum.

Quæ potare mihi Sucolenea uina dedisti;
Qualia BASSAREVS nec, puto, Iaccus habet:
Si stomaco placuere MAI doctissime nostro;
Vt loram, aut uappam cætera uina putem;
Sentit idem, quod nos noster ROMENA; sed astu
Dissimulat; tanquam sit bona nosse, malum:
Et uero iuueni non est dignoscere uina;
A uino, sed non abstinuisse, pudor.

Benedictus Varesius.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE VITTORIO EMANUELE

Juan

Cuantunque

A Ster. sed ceh syren non equoris ipse
Sebete inq; tue Parthenopes remulco.
Inferior nulli forma, cursuue prior.
Posterior cantu, regnat Aragonia, ARAGONIA.
Sed cuius uoces audire aut cernere uultus
Vsq; adeo à priscis dissidet ista noua,
Nil aliud planè est Sominis quàm sonere sensus.
Et capere eterni mentem, animumq; dei.
Dulichius Hanc si facundus quondam uidisset Ulisses,
Non uincla, aut illi cera fuisset opus.
Quin socios magica depastos pocula Circes,
Non alia melius restituisset ope.
Quare agite, et solam Vates celeberrimi ad ista
Sydera Joannam tollite Aragoniam.
Quando quidem sola nec forma, nec no uirtute
par,
Et potis est Sominem efficere una Deos.
Omnibus Hec siquidem cunctis superans uirtutibus omnes,
Sola potest Sominem, sola beare deos.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Julio Nobili

Li agno, ac perpetuo dolore, qui me
Usq torquet, et usq, liberabor
IVLI candide Amice, si, quod opto,
Et spero, Alterius, tuáue penna
Intellexero pharmacum salubre
Fuisse, ac tibi pristinam, boniamq
Omnem restituisse sanitatem.

Bened: Varchius

110

De Francisco Medicæ Iuuentutis Florentinæ, ac Senensis Principe, Vrbem Romam Ingrediente.

CVm Princeps Regis et Etrusci filius Vrbem
Intraret, referens ore, animoq; Patrem:
Miratus Iuuenis faciem, frontisq; decorem
Et paria et Sereis lumina sideribus,
Macte puer uirtute tua, Tritauûmq; tuorum
Laetanti exultans pectore Tybris ait:
Dum Populus festo per tecta, ac compita plausu
Ingeminant Medices, ingeminantq; pilas,
Ingredere ò, felixq; Tuis, foelixq; Alienis
Esto bonus, magnis digne Parente, et Auo.

Benedictus Varchius

271

De Francisco Medice Juventutis Florentinæ, ac Senensis Principe, Urbem Romam ingrediente.

Cum Princeps Regis Etrusci filius Urbem
Intraret, referens ore, animoq́ Patrem:
Miratus Juvenis faciem, frontisq́ decorem,
Et paria æthereis lumina sideribus,
Macte puer virtutè tua, Tritaũmq́ tuorum
Loetanti exultans pectorè, Tybris ait:
Dum Populus festo per tecta, ac compita plausu
Ingeminant Medices, ingeminantq́ pilas,
Ingredere ó, felixq́ Tuis, foelixq́ Alienis
Esto bonus, magnis digne Parente, et Avo.

Benedictus Varchius.

112

De Francisco Medice Iuuentutis Florentinæ, ac Senensis Principe, Vrbem Ro mam Ingrediente.

CVM Princeps Regis Etrusci filius Vrbem
Intraret, referens ore, animoq́ Patrem:
Miratus Iuuenis faciem, frontisq́ decorem,
Et paria atSercis lumina sideribus,
Macte puer uirtute tua, Tritauûmq́ tuorum
Loetanti exultans pectore, Tybris ait:
Dum Populus festo per tecta, ac compita plausu
Ingeminant Medices, ingeminantq́ pilas,
Ingredere ó felixq́ Tuis, foelixq́ Alienis
Esto bonus, magnis Digne Parente, et Auo.

Benedictus Varchius.

273

Antonio Beniuenio

Antoni, qui tot proauos, clarumq; parentem
Non minus ingenio, quàm bonitate refers;
Iampridem ni te magno complector amore:
Hi tecum semper uiuam, obeamq; libens:
Inuisus Phœbo, ac DAPHNI, DAPHNENq; perosus
Inteream, ne me quæso Tyrinthius amet,
At te dilectum cur ergo, et te unicè amantem
Non uisis, cum se fregerit ipse calor!
Num præter solitum tenuis contemnis amicos,
An uero sordent rura beata tibi?
Rura beata Abÿs sordent tibi? an tibi rura
Sordida sunt, ualeant sordida rura mihi.

Benedictus Varchius.

214

Epigrammi, e versi Latini di M.
Bened. Ad Alteri

Ad.

Exiguo magnus per te Reno invidet Arnus;
Jungere & exoptat te Ludovice sibi;
Renus, et exiguus per te magno invidet Arno,
Adjunxit quod jam te Ludovice sibi.
O te felicem per quem Renum Arnus; et Arnum
Renus amat, mentò vinctus utrque pari.
Et dare, confiteor, magnum, verum est quoque magnum;
Atque adeo interdum grandius accipere.

Bened. Varchi

276

Ad Baccium Valorium.

Bacci, quem pluris feci, ac facio, faciamq;
quàm uitam, atq; oculos, uincraq; ipse mea.
Dic rogo, ut immensi tibi te tractauêre calores,
An tibi prætepidis profuit Arnus aquis!
Quam fridem uisit te BENIVENIVS, in quem
Effudêre omnes omnia dona Dei!
Quid rerum gerit ANGELIVS! quo doctior alter,
Aut melior non est, nec fuit hic, neq; erit!
Vt ualet, utq; mei meminit VICTORIVS ipse,
Vnum quem reliquis omnibus prætulit!
Dicere non dubito, quo nil neq; dulcius usquam est,
Nec quicquam in cunctis rebus amabilius.
Ipse Ego propter aquam Lauri prostratus in umbra
Vt soleo, Coeli sydera despicio

Bened: Varchius

Petro Stupsæ

Si uiuam, ualeamq́, ut te mi STVPHA uidere
Discupio, et tecum seria multa loqui;

Multa iocosa etiam, nam uertere seria Ludo,
Et Ludum grauibus iungere sæpe decet.

Ergo igitur, tanto si me dignaris honore,
Carpe iter, ac nostrum rus bone PETRE ueni.

Certe ego te lauta, si non prodiuite mensa:
Vultu Sylani, si non molliter, accipiam.

Quòd si forte Aliquem duces tecum, ut puta IVLVM,
Tunc ego uel magnos bis superabo Deos.

Benedicti Varchij

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

Ad Iulium Hobilem

Eximie quòd te IVLI bone, amemq, colamq,
Non tua nobilitas, nec tuæ opes faciunt;
Eximie sed quòd me mutuo amasq, colisq,
Et summo quòd sis dignus amore coli:
Hinc, nisi desieris mẽ amare, et amabilis esse
Ipse, ego te summo semper amore colam.
Et uelut ipse nihil bone IVLI te peto frustra:
Sic tu nil frustra me bone IVLE petes.

Benedictus Varchius

219

Ad Bernardinum Realinum.

Dic ipse, atq; probo, quod tu dicisq;, probasq; :
Itanque tu affirmas quis REALINC neget ?
Me tamen et meritis non precedentibus ullis,
Ipse tantum, nere nereus duxerit Amor ;
Si tu forte noces meritiq; nomine, magnę
Formę, aut animi, aut corporis ampla bona.
Iam quis amet ~~pull~~ pulcrum quod non sit, nel videatur ?
Et ~~pul~~ pulcri appello nomine quodq; bonum.
Ipse hoc forsasse bonus sum visus, et hinc est,
Quod me ades, ~~si~~ non vana rotaris, ames
At te ego non visu, tantum de nomine amavi ;
Ingens sed meritum non bene nomen habet.

=B. V.

280

Ad Carolum Caraffam Card: Amplis.
Bononiæ Legatum.

Nec tibi difficilem fortissima Sparta Lycurgum,
Nec facilem inuideo maxima Roma Numam.
Pro re quandoquidem nunc mitis, nuncq; severus
Vnus hic egregiè præstat utrunq; mihi.
Vnde nec iniustos non debita pœna coërcet,
Et referunt semper præmia digna Bonis.
Hæc, dum Felsineas prote moderatur habenas
LEHTIVS, exiguus CAROLE Rhenus ait.

Benedictus Varchius.

261

Laurentio Lentio Senensi
magistratui

Hunc nea Senensis ecce Senatus Senatui felix,
Atq ego uel magnum LAURE Sybrin fecero.
Cum tua iustitia ac nulla pietate secundus
Alterum Sexcas pectus, par et manus.
Preside te nulla Patria potest infelicitate premi.
Terge modo ut nullus sit me felicior annis,
Et calcent nomen secula cuncta tuum.
Hec tibi Apollinea redimimus tempora fronde.
Magnus at Excipio magnus Rhenusait.

B. V.

222

Præceptis nonnisi tuis carissime parebo
non mihi defuncti Patris ex ipse loco.
Sari speram imbendo arridam, qua culta per arva
exigua Rerus flumine nolerit aquas:
Cætera sat felix: unum illud moereo, quod te
à nobis nobis coepit abesse diu.
Quem si desuleris ceu ubero Pergo, ut flos
æstivas, si non ipse venire potis.
Jam sine te totus non sum Parcetia optime cum tu
dimidium nostri sis, fueris et ceteris.

L Lucii

Q.

Cui ne tam longo tentavit tempore mortis
Cruciare et frigias pene coegit aquas:
Multa quidem, et nostri, sed barum incommoda nobis
Attulit: atque unum me fore Arce magis
Omnibus excruciat reliquis gravisque videtur,
Cuttidieque magis furius atque magis:
Quod rerum primus erat, retor. quod unus Romam
Non datur, in quo uno sunt mihi cuncta tuae:
Nil erit jam, nisi te; nil prorsus non modo Lesbi
Dimidia videor parte carere mei. Vale

Quinq; nides &. 76.

Q.

Et flore, et numeris, et libro, quem misi mittis
Hic polerat nobis gratius esse animo:
Flos minus: carmen altum: carmen est mihi minus
Egregie Sertus pictus imaginibus:
Ipse quidem nihilo magis, quam nascere caudas
Natura, et Sophia fadere me vndijs.
Hoc te mihi decet Varchi dotissime dono:
Convenit hoc solum te dare: me accipere.

Ad Franciscum Mendotium
Cardinalem Amplissimum.

Hunc domum Senis consultum vult bene CESAR,
Quiq; Etrusca olim regna beata tenet.
Cum Te MENDOTI legêre ex omnibus unum
Doctrina Priscis, tum pietate parem,
Qui tantam imperio moderandam, ac legibus Urbem,
Ornandam et sanctis moribus, acceperes.
Publica Senarum sic res extincta resurget,
Immo etiam antiqua, Te Duce, maior erit.
Ergo nec AVGVSTI, magni nec respue COSMI
Vota, licet meritis forte minora tuis.

Benedictus Varchius

Ad Albertum Bolognettum

Vt te magne Puer magni Patris incremẽtum
ALBERTE amplector, aspicisq; libens?
Jam nunc prospiciens animo, qualisq; futurus
Et grandis, sis te uiuere fata uolent.
Cur autem uolint? nisi quia omnia nostro hoc
Tempore decreuit nertere in meritis.
Ergo care Puer cari Patris incremẽti
Vive diu, et lecti pergè beare tuum.
Et me qui nostrum iam pridem admiror et unq;
Dilige, ut magnus diligit ipse Pater.

Benedictus Varchius

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

285

Versi Latini di M.r B.tto Varchi

Cœlo columnas, altaq; marmora
Pius suffuras, et lagunaribus
Trabes inauratas, beatus
Petre dum properat, Quirini
Et vaticanu' sollicitus, sua
Securitati circuit, avidam
atq; stygiani molem tremendis
aggeribus, tripliciq; sapo;
Inuicta bello, olim Mahete diu
à clave primi est diruta barbara
et signa hostis christiano
pro pudor, immadmit cruore
Petri procellis fluctuat undiq;
iactata puppis. nunc Aglomibus
et nunc infamem Carybdin
à rapidis agitat Euris
Galli frenum' moribus interim
no' christianis. rumat Iberia
et Rhenus. orisi ac bironem
Ausoniis inimicum Istro
Parat Lutherus prava, et adultera
gens obstinato pectore neglegit
gregemq; sancto Vaticani
conchio statuere Patres.

Insitatis Italiam modis
exactionum leniter opprimunt,
illaq; questuer sceleste
et miseram populant urbes.
Vix innocenter, et lacrymabile
cum proles Matres deficiunt fame,
victumq; iustos sceleste
inglurier novat impiorum.
Ventosa regnat gloria, principum
et fanor, auriq;q;caq; munera:
et mana cunctos occupauit
ambitio, dolus, et libido
Cælo relicta, diua iterq; vedit
Astrea terris. à nitiis iacet
calcata Virtus, et sepulta
vestigio, Pietas, pudorq;
Arcana iuris, iuraq; vecliur
vonit, novaci divitias parat
gnicunq; fisco largiores
quam sapiens, et amator equi.
Infecta pauder, factaq; carnifex
ni tortor inquit; brachia tristia
infame. ut pudens relinquor
Judice, nil moriere Lotta.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

His Christe dicunt moribus impij
Lucere, nec alto candelabro super
orbis: sed cophinoq; profundo
sub modio latitant lucernæ

sed quo vocatus Calliope frahis
incauta natem! Calliden e Lyni
nam nera gustator Poësis
igne putat scelus expiandum

Flammea Porsinnę ut uidit miser Asdrubal ora,
Et claudo iuris protinus aligerum,
Dig Ligur Ligiē nō lugeat. Arrigat auris
Quisquis Gabie; Longas Rex Gabie illi manus.

Ve femineę iracum cornis Vulcane Jonantem
Improbe, fis uolucer illico Mercurius;
Excipiunt Liguris. Flammis at nobile Monstrum
Eripiat mundi quę plaga uindicibus.

Os grauę ut asphixię magni Ducis, impiger alas
Soripidis talo mitię ultrig timor.
Janua tam fordę ~~sit~~ sesti patria, cuius
Ipsa nouum Sanò ferrent fastia clausha nefas.

281

Ad Benedictum Varchium.

Quod facunt nisi docti ne immisceare Camoenis,
Ante omnes quae gloria clara rapet.
Nisi quot potuit dinas ostare Catullus,
Et nisi non ureres, et nisi semper iam,
Et dum fata mihi permittent ducere vitam,
Debeo et Fori fasq; decusq; mihi.

Alexander Puccius.

Ad Alexandrum Puccium. R.

Quo mihi iam gratus cuiusvis carmine grates,
Illo ni foferat gratius esse mihi.
Ex quod tu mihi quam debebas; aut ego verni
Ad coelum fastis laudibus excubiam:
Sed quia te Patris ac Patris commendo, tenusq;
Ex puerum senibus conspicor ire parem.

D. Varchius.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Jam ad finem.

Finem si quis possem imponere cursui,
Cum nec manus à promptitudine nec
Carminibus promptis, Musa secundus haberet;
Dicere nec deesset Phoebus egenus.
Vix etiam tibi nec nunc respondere putarem
Posse satis, et eum tam illustrem, et nitidum.

Finis ad Carolum Regium.

Scribis quæ nitidi carmina ad ora
Ingenij mulcis illita lumenibus,
Cum ne Calliope quidem et ipse Deorum
Te unde nec desere Amani, et amo.
Ingenium cum et Phœbo carumq; Nouerit
Jam nihil est cur ne deserere sencs.

Jam nunc dicere num fausta ꝓtentum
Augustam Medices progeniem auream
Factam connubis coniugis Austriæ
His debent cythariæ modis
Tyrrenam Sobolem, & Martigenum genus
Germanos Iuuenes virginei chori
Permixtos simul his ac alijs item
Laudem ad conspicuæ domus
Francisci Medices fortis & inclyti
Inter magna siti ꝓrelia gentium
Cum Cosmus ꝓueri qui auspice Cæsare
Fregit scuta minantium
Hic aptanda modis: Herculea manu
Gentes perdomuit nam inde periculum
Hetruscis ꝓfulis cordis et grauis
Sectis continuit pedn.
Quem non multus aquis impete maximus
Vt foutem Annibale pestiferum mare
Tractum in ꝓlia sciscanimus plurimo
Effuso Arbia gallico.

289

Ast dulces cupimus sciberé uersibus
Vt iuuetis Dominę: et dicere lucidum
Fulgentes oculos nitc, roseas genas,
Suram, et spectora Amantium,
Qętis ferré pedes, quę deceat choris
Quę cantare iocis quę sene mutuis
Fidis et uideas ludere amoribus
Flora inter tua menia
Hęc non quam tenuit Persicus auream
Lex gaz Iam Phrigię nigdneas opes
Permutare uelint auspicijs suis
Reges quantaqu3 possident
Terrarum. Precor hanc eliag dom3
Vxorem decus et presidium tu3
Flor2: purpureis floribu est hom3
Gratus tempor3 nam3 ue
Hę altis propera Regibuędita
Virgo sancta dom3 uiuere coniugis
Vt poscentę magis quęqa sentias
Findens ęquora patrijs

O quam victora tum cuncta remugient
Forti nupta viro est austria: ut asperis
Sit Mauris animus mitior: et greg
Blanda numina vos stans
Urbes Italiæ: ac oppida gentium
Pulcrum Palladium: cunctaque concinant
Pallas progenuit quem Decus orbium
Pallas progenies Jovis: &

Ad Syluanum Monachum, pro Georgio
Cornelio Pont: Max: apud Cosmum
Medicen Floren: ac Senen: Du
cem internuntio podagra la
borante.

TOrquetur podagra uenetæ, CORNELIVS oræ,
Oræ autem uenetę? totius orbis amor.
Vnde preces SYLVANE, ac mecum publica uoue
suscipe quæso,
Vota pius, ueri si tibi cura Dei.
NEmo Soc nec melior, nec religiosior usquam est,
Nec qui etiam Musas norit, ametq; magis.
O nos foelices, o sæcula nostra beata,
Illi si dederit, quæ meret, ipse Deus.

Benedicti Varchij

291

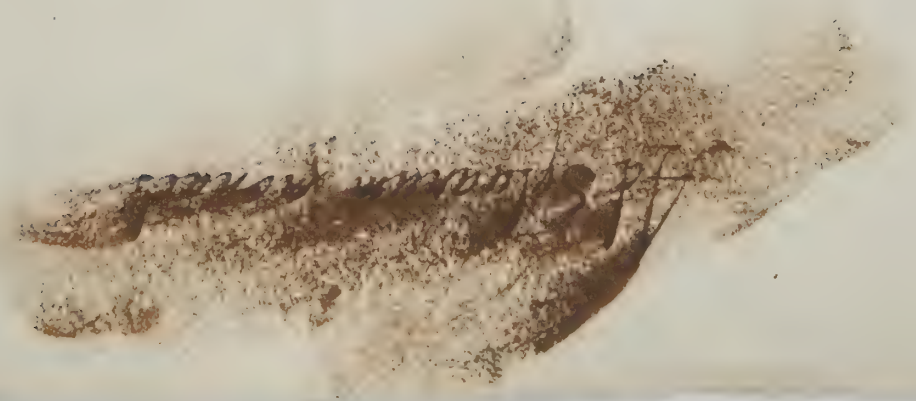

AD COSMVM MEDICEM FLORENTIÆ DVCẽ.

Quòd tua uix egressa solo Dux inclytè Pubes,
Puppè tua Turcas ceperit, & Numidas:
Hortatur, monstratq; uiam, qua uincere possis
Ausoniam, & Tusco ponere iura salo.
Pergè igitur præeuntè Deo, quòcè tua Virtus
Ducit, & imperium solus utrunq; capè.

Tosto, chè soura i molli Someri suoi,
Del gran Ducè Toscano à i liti adorni,
Sentir l'ardito legno: à suon di corni
Saltar Teti, & Nettunno: & disser poi:
Argo nouella, chè gl'anticki Eroi,
Cè l perduto ualor de' prischi giorni,
Giansonnè: Hercolè, & Tifi; al Mondo torni,
Per far beato lui: liberi noi.
Triemi Soggi l'Asia pauentosa: & fella
Fugga l'Affrica indietro, chè di loro
Cerca nuono Pompeo coronè nuouè.
Nefu uan l'augurio, perchè in quella
Non lungi à l'Elba, con mirabil pruouè
Fur misti, & uinti l'empio Scita, e'l Moro.

343

Ad Franciscum Vintsam

Dilectissime VINTHA si requiris,
Vt es non modo diligens, sed ipsa
Diligentia, plurimiq́ Amicos
Soles pénderе; si requiris inquam,
Vt mos est tuus, utq́ iam solebas
Pro nostro ueteri, pariq́ amore,
Quid rure faciamq́, moliarq́
Vrbis immemor, immemorq́ vestri,
Quos vna, atq́ oculis gero, geramq́,
Dulci Sac dum potiar, breuiq́ luce:
Vnum scilicet Soc, uti neq́ addam
Vero, nec minuam, integer, uolente,
Imo id sape iubente, sepiusq́
Maximo simul, optimoq́ COSMO.

Bened: Varchius.

294

A m. Giulio Hobili

Ad Hieronymum Zoppium.

ZOPPI Tiliolo tuo, parenteis
Qui suos oculis, et ore toto
Iam refert nisi falsa nuncientur,
Et mox ingeniúmq́, litterasq́,
Et dulces referet, probosq́ mores:
Dum molli teneram sinu fouebis,
Dicens blandula uerba, faseijsq́
Insertans digitum frequens mouebis
Arridens, crepitantibus labellis
Pro me basiolum dabis, quod istinc
Vsq́ ad nos iteret iocosa imago
Tot per inuia montium. Quid ultra!
Quid putas, nisi millies, et ultra
Saluere ut iubeas meos ocellos!
Non noui, inquis, ego tuos ocellos!
F BOCAM scilicet, atq́ BOLOGNETTVM!
Mirans uideo, rogasq́ ubi ipsum
Ingrato pectore liquerim HERCVLANVM;
Cor ille est mihi, mensq́, non ocellus,
Quod puleher fuerat CARINVS olim.

F Non nobi impune In meos ocellos!

PUBBLICO NAZIONALE FIRENZE

Benedictus Varchius